

Бейорганикалық қышқылдардың

қолданылуы

Қышқылдар – құрамында металға алмаса алатын сутектің бір немесе бірнеше атомы бар және суда ерігенде сутек иондарын H^+ түзетін химиялық қосылыстар. Қазақстанда фосфор, күкірт қышқылдары көп мөлшерде өндіріледі. Күкірт қышқылын кейде химия өнеркәсібінің «наны» деп атайды, себебі, ол автомашина мен ұшақтардың аккумуляторларынан бастап, химия өнеркәсібінде фосфор қышқылын, фосфат тыңайтқыштарын алуға, түсті металлургияда металдарды өңдеуге, оларды қышқылда ерітуге жұмсалады. Ал барлық тұздар-селитралар азот қышқылының қатысуымен алынады. Одан тыңайтқыштардың өзегі болып табылатын аммоний, калий, кальций селитралары алынады. Фосфор қышқылы да көп мөлшерде өндірілетін аса бағалы өнім. Оның бірі тазалығы жоғары экстракциялық фосфор қышқылы алынып тағам өнеркәсібінде лимонад, мармелад, сироптарға дәм кіргізу үшін қоспа ретінде пайдаланылады. Тұз қышқылы өнеркәсіпте металдан (болат, шойын, т.б.) жасалатын бұйымдардың бетіндегі қақты, татты ерітіп тазалау үшін қолданылады. Содан соң олардың бетіне никель, хром, мырыш, мыс, алтын жалатып коррозияға ұшырамайтындай етуге болады. Тұз қышқылының көмегімен көптеген химиялық процестерді жүргізуге болады.

2

1

3

7

4

6

5

- 1- Бояғыш заттар;
- 2- минералды тыңайтқыштар алу;
- 3- глюкоза;
- 4- қопарылғыш зат алу;
- 5- аккумулятордағы электролиттер;
- 6- маталар;
- 7- тұздар.

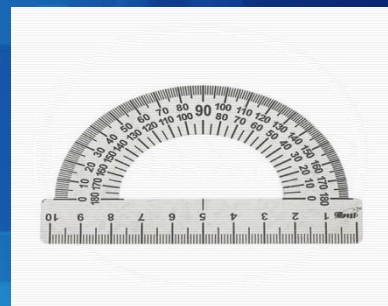
1

2

3

4

7

6

5

- 1- коллодий алуға;
- 2- минералды тыңайтқыштар;
- 3- целлулойд;
- 4- қонарғыш заттар;
- 5- фотопленка;
- 6- дәрілер;
- 7- бояғыш заттар алуға қолданылады.

1

2

7

3

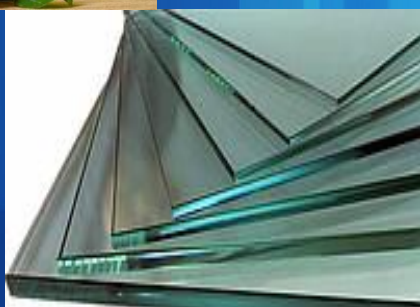
6

4

5

HCO_3

- 1 – қант алуға;
2- дәрілер;
3- жусыи заттар;
4- сода;
5- шыны;
6- жемістік сусындар өндіруге;
7- өрт сөндіруге қолданылады.

1

2

5

4

3

1- сіріңке;
 2- пиротехникада;
 3- фосфор тыңайтқышында;
 4- улы химикаттар өндірісінде;
 5- тағам өнеркәсібінде лимонад,
 мармелад, сироптарға дәм кіргізу үшін
 қоспа ретінде пайдаланылады.